

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	02.05.2020
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2022
Avaldamismärge:	RT I, 22.04.2020, 3

Eesti Panga seadus

Vastu võetud 18.05.1993

[RT I 1993, 28, 498](#)

jõustumine 18.06.1993

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
05.04.1994	RT I 1994, 30, 463	07.05.1994
18.06.1998	RT I 1998, 64, 1006	16.07.1998
26.01.1999	RT I 1999, 16, 271	28.02.1999
06.06.2001	RT I 2001, 58, 353	12.07.2001
13.06.2001	RT I 2001, 59, 358	01.01.2002
12.06.2002	RT I 2002, 57, 356	01.08.2002
22.01.2003	RT I 2003, 15, 88	27.02.2003, osaliselt Eesti Vabariigi ühinemisel Euroopa Liiduga
29.01.2003	RT I 2003, 21, 121	15.03.2003
07.06.2006	RT I 2006, 29, 219	08.07.2006, osaliselt 01.01.2011 - jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
25.01.2007	RT I 2007, 16, 77	01.01.2008
12.03.2008	RT I 2008, 14, 93	06.04.2008
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
28.10.2010	RT I, 12.11.2010, 1	15.11.2010
15.12.2011	RT I, 23.12.2011, 9	24.12.2011
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 2	23.03.2014
16.04.2014	RT I, 09.05.2014, 2	19.05.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.
18.02.2015	RT I, 19.03.2015, 3	29.03.2015
02.04.2020	RT I, 22.04.2020, 2	02.05.2020

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Eesti Panga õiguslikud alused

(1) Eesti Pank on Eesti Vabariigi keskpank ja Euroopa Keskpankade Süsteemi liige. Eesti Pank on 1919. aastal Eesti Vabariigi keskpangana asutatud Eesti Panga õigusjärglane.
[RT I 2006, 29, 219- jõust. 08.07.2006]

(2) Eesti Pank on juriidiline isik, tal on oma põhikiri, pitsat, vapp ja muu seadusega lubatud atribuutika.

(3) Eesti Pank juhendub oma tegevuses Eesti Vabariigi põhiseadusest, Eesti Vabariigi põhiseaduse täiendamise seadusest, Euroopa Liidu toimimise lepingust, Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirjast, Euroopa Keskpanga õigusaktidest, käesolevast seadusest, muudest seadustest ning oma põhikirjast.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(4) Eesti Panga õiguslikku seisundit võib muuta ainult Eesti Panga seaduse muutmise seaduse kaudu.

(5) Eesti Panga ülesannete täitmiseks annab Eesti Panga Nõukogu välja otsuseid ning Eesti Panga president määrusi ja käskkirju.

(6) Eesti Pank ja selle allasutused registreeritakse riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registri selle registri põhimääruses sätestatud korras.

§ 2. Eesti Panga eesmärk ja ülesanded

(1) Eesti Panga eesmärg on hindade stabiilsuse säilitamine. Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepinguga toetab Eesti Pank ka muude majanduspoliitiliste eesmärkide saavutamist.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(2) Eesti Panga ülesanded on:

1) Euroopa Ühenduse rahapoliitika kujundamisele kaasaaitamine ning Euroopa Keskpanga nõukogu poolt määratletud rahapoliitika elluviimine;

2) ametlike välisvaluutareservide hoidmine ja juhtimine;

3) finantsüsteemi stabiilsusele kaasaaitamine ja finantsüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve (edaspidi *makrofinantsjärelevalve*) teostamine;

[RT I, 09.05.2014, 2- jõust. 19.05.2014]

4) maksesüsteemide tõhusale toimimisele kaasaaitamine, maksesüsteemide järelevaatamine ja maksekeskkonna arendamisel osalemine;

[RT I, 09.05.2014, 2- jõust. 19.05.2014]

5) raharingluse korraldamine, europangatähtede emiteerimisele kaasaaitamine ja euromüntide emiteerimine;

6) Eesti maksebilansi koostamine;

7) oma ülesannete täitmiseks vajaliku *statistika kogumine ja avaldamine*;

8) muud seadusega Eesti Pangale pandud ülesanded, mis ei ole vastuolus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärkide ja käesoleva lõike punktides 1–7 nimetatud ülesannetega.

[RT I 2006, 29, 219- jõust. 01.01.2011]

§ 3. Eesti Panga sõltumatus

(1) Eesti Pank tegutseb muudest riigiasutustest sõltumatult. Ta annab oma tegevusest aru Riigikogule, ei allu Vabariigi Valitsusele ega ühelegi teisele täidesaatvale riigivõimuasutusele ega kolmandatele isikutele.

(1¹) Euroopa Keskpankade Süsteemi ülesannete täitmisel võivad Eesti Pank ja tema juhtimisorganite liikmed taotleda ja saada täitmiseks juhiseid vaid Euroopa Keskpangalt.

(2) Eesti Pank ei vastuta riigi varaliste kohustiste eest ja riik ei vastuta Eesti Panga varaliste kohustiste eest.
[RT I 2006, 29, 219- jõust. 08.07.2006]

§ 4. Eesti Panga ja Vabariigi Valitsuse koostöö

(1) [Kehtetu -RT I 2006, 29, 219- jõust. 08.07.2006]

(2) Eesti Pank annab Vabariigi Valitsusele nõu majanduspoliitilistes küsimustes. Vabariigi Valitsus ei langeta olulisi majanduspoliitilisi otsuseid ilma Eesti Panga seisukohta ära kuulamata.

[RT I 2006, 29, 219- jõust. 08.07.2006]

(3) Eesti Pank esindab Eesti Vabariiki Rahvusvahelises Valuutafondis. Eesti Vabariigi seisukohad Rahvusvahelises Valuutafondis esitab Eesti Pank kooskõlastatult Rahandusministeeriumiga. Kooskõlastamise

tingimused määratakse Eesti Panga ja Rahandusministeeriumi kirjalikus kokkuleppes. Muudes rahvusvahelistes organisatsioonides esindab Eesti Pank Eesti Vabariiki Vabariigi Valitsuse volitusel.
[RT I, 23.12.2011, 9- jõust. 24.12.2011]

(4) [Kehtetu -RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 4¹. Finantsinspeksioon

(1) Eesti Panga juures asuva asutusena tegutseb seaduse alusel loodud Finantsinspeksioon.

(2) Finantsinspeksioonil on oma juhtimisorganid, eelarve ja aruandlus ning autonoomne pädevus riikliku finantsjärelevalve teostamisel ja finantskriisi lahendamisel.
[RT I, 19.03.2015, 3- jõust. 29.03.2015]

(3) Finantsinspeksioonil on õigus saada Eesti Pangalt oma ülesannete täitmiseks vajalikke andmeid.
[RT I 2001, 59, 358- jõust. 01.01.2002]

§ 4². Eelarvenõukogu

(1) Eelarvenõukogu on nõuandekogu, mille ülesanne on anda hinnang Eesti eelarvepoliitika aluseks olevatele majandusprognosidele ning jälgida siseriiklike eelarveeeglite täitmist. Eelarvenõukogu on oma ülesande täitmisel sõltumatu ega võta vastu juhiseid Eesti Pangalt, Vabariigi Valitsuselt või muudelt avaliku või erasektori organitelt.

(2) Eelarvenõukogu koosneb kuuest liikmest, kellel peab olema laitmatu reputatsioon, vähemalt magistrikraad või sellega võrdsustatud kraad majandusalal ning eelarvenõukogu ülesannete täitmiseks vajalikud kogemused.

(3) Eelarvenõukogu liikmed nimetab ja kutsub tagasi Eesti Panga presidendi ettepanekul Eesti Panga Nõukogu. Eelarvenõukogu liige nimetatakse viieks aastaks. Eelarvenõukogu liikme võib ennetähtaegselt tagasi kutsuda, kui ta astub ametisse või teenistusse või on osaline tegevuses, mis avaldab või võib avaldada negatiivset mõju eelarvenõukogu sõltumatusele.

(4) Eelarvenõukogu põhikirja kinnitab Eesti Panga Nõukogu. Põhikirjaga võib täpsustada eelarvenõukogu töökorda, selle liikmetele esitatavaid nõudeid, liikmelisuse tekkimise ja lõppemise aluseid ning eelarvenõukogu või selle liikmete kulude katmise ja tasustamise reegleid.

(5) Eelarvenõukogu hinnangud ja arvamused avaldatakse eelarvenõukogu kodulehel

(6) Eelarvenõukogul on õigus saada ministeeriumitelt, valitsussektorisse kuuluvatelt asutustelt ja Eesti Pangalt oma ülesannete täitmiseks vajalikke andmeid.

(7) Eesti Pank annab eelarvenõukogule tema ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid. Eesti Panga nõudel hüvitab Vabariigi Valitsus Eesti Pangale seoses eelarvenõukogu tööga kantud otsesed kulud.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 5. Eesti Panga asukoht

(1) Eesti Pank asub Tallinnas.

(2) Eesti Pank võib avada iseseisvaid, oma põhikirja alusel tegutsevaid allasutusi ja esindusi nii Eestis kui ka välisriikides.

2. peatükk EESTI PANGA JÄRELEVALVE- JA JUHTIMISORGANID NING NENDE PÄDEVUS

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 6. Eesti Panga Nõukogu

(1) Eesti Panga järelevalveorgan on Eesti Panga Nõukogu, mis koosneb esimehest, Riigikogu fraktsioonide esindajatest ja valdkonna asjatundjatest.

(2) Eesti Panga Nõukogu moodustamisel lähtutakse põhimõttest, et iga Riigikogu fraktsioon esitab ühe oma liikme ja nõukogu esimees esitab neli valdkonna asjatundjat.

[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

§ 7. Eesti Panga Nõukogu esimees

(1) Eesti Panga Nõukogu esimehe nimetab viieks aastaks ametisse Riigikogu Vabariigi Presidendi ettepanekul.

(¹) Ametist tagasiastumisest teatab Eesti Panga Nõukogu esimees Vabariigi Presidendile vähemalt neli kuud ette.

[RT I 2003, 21, 121- jõust. 15.03.2003]

(²) Eesti Panga Nõukogu esimehe võib ametisse nimetada kuni kaheks järjestikuseks ametiajaks.

[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(2) Eesti Panga Nõukogu esimees peab olema Eesti kodanik, kellel on kõrgharidus ning nõukogu töös osalemiseks ja nõukogu juhtimiseks vajalikud teadmised ja kogemused ning kelle suhtes ei esine käesoleva seaduse § 12 lõikes 1 sätestatud aluseid. Eesti Panga Nõukogu esimeheks ei nimetata Eesti Panga presidenti ega valdkonna eest vastutavat ministrit.

[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(3) Eesti Panga Nõukogu esimees korraldab nõukogu tegevust, juhatab nõukogu istungeid, kontrollib nõukogu otsuste täitmist, esindab Eesti Panga Nõukogu ja vastab talle Eesti Panga Nõukogu tegevuse kohta Riigikogus esitatavatele arupärimistele.

§ 8. Eesti Panga Nõukogu liikmed

(1) Eesti Panga Nõukogu liikmed nimetab Riigikogu rahanduskomisjoni ettepanekul.

[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(¹) Riigikogu fraktsioon esitab rahanduskomisjonile hiljemalt nelja kuu möödumisel fraktsiooni registreerimisest arvates fraktsiooni Eesti Panga Nõukogus esindava Riigikogu liikme nime koos tema kirjaliku nõusoleku ja kirjaliku kinnitusega, et ta vastab käesolevas seaduses Eesti Panga Nõukogu liikmele sätestatud nõuetele.

[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(²) Eesti Panga Nõukogu esimees esitab rahanduskomisjonile hiljemalt nelja kuu möödumisel tema ametisse nimetamise otsuse jõustumisest arvates valdkonna asjatundjatest Eesti Panga Nõukogu liikmekandidaatide nimed koos nende kirjaliku nõusoleku ja kirjaliku kinnitusega, et nad vastavad käesolevas seaduses Eesti Panga Nõukogu liikmele sätestatud nõuetele.

[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(³) Kui Riigikogu fraktsioon ei ole esitanud oma kandidaati käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud tähtjaks ja viisil, jäetakse selle fraktsiooni esindaja Eesti Panga Nõukogusse nimetamata. Kui Eesti Panga Nõukogu esimees ei ole esitanud valdkonna asjatundjatest Eesti Panga Nõukogu liikmekandidaate käesoleva paragrahvi lõikes 1² nimetatud tähtjaks ja viisil või kui valdkonna asjatundjatest kandidaatide nimekirja ei leia Riigikogu enamuse toetust, nimetab valdkonna asjatundjatest nõukogu liikmed Riigikogu rahanduskomisjoni ettepanekul.

[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(2) Eesti Panga Nõukogu liikmed peavad olema Eesti kodanikud, kellel on kõrgharidus ning nõukogu töös osalemiseks vajalikud teadmised ja kogemused ning kelle suhtes ei esine käesoleva seaduse § 12 lõikes 1 sätestatud aluseid.

[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(3) Eesti Panga Nõukogu liikmete hulka ei tohi kuuluda Vabariigi Valitsuse liikmed ja Eesti Panga töötajad.

[RT I 2006, 29, 219- jõust. 08.07.2006]

(4) Eesti Panga Nõukogu liige ei tohi töötada ühegi fondivalitseja, investeerimisfondi, investeerimisühingu, krediitiasutuse, kindlustusandja või muu finantsjärelevalve alla kuuluva subjekti juures ega kuuluda nende juhtimisorganitesse.

[RT I 2006, 29, 219- jõust. 08.07.2006]

(5) Eesti Panga Nõukogu valdkonna asjatundjast liikme volitused algavad tema nimetamise otsuse jõustumisel ja lõpevad Eesti Panga Nõukogu esimehe volituste lõppemisel. Riigikogu liikmest Eesti Panga Nõukogu liikme volitused algavad tema nõukogu liikmeks nimetamise otsuse jõustumisel ja kestavad kuni tema Riigikogu liikme volituste peatumise või lõppemiseni.

[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(6) Eesti Panga Nõukogu liikme volitused lõpevad käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud ajal, tagasiastumisel, tagasikutsumisel käesoleva seaduse §-s 12 ettenähtud korras ja surma korral.

[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(6¹) Ametist tagasiastumisest teatab nõukogu liige nõukogu esimehele vähemalt neli kuud ette.
[RT I 2006, 29, 219- jõust. 08.07.2006]

(7) Eesti Panga Nõukogu liikme tagasiastumisel, tagasikutsumisel käesoleva seaduse §-s 12 ettenähtud korras, surma korral, nimetamisel Vabariigi Valitsuse liikmeks või tööle asumisel Eesti Panka, nimetab Riigikogu talle asendusliikme. Riigikogu liikmest Eesti Panga Nõukogu liikme asendusliikme nimetamiseks esitab Riigikogu fraktsioon, kes tegi ettepaneku asendatava liikme nimetamiseks, käesoleva seaduse § 8 lõikes 1¹ nimetatud andmed ning valdkonna asjatundjast Eesti Panga Nõukogu liikme asendusliikme nimetamiseks esitab Eesti Panga Nõukogu esimees käesoleva seaduse § 8 lõikes 1² nimetatud andmed rahanduskomisjonile hiljemalt nelja kuu möödumisel asendusliikme nimetamise vajaduse ilmnemisest arvates. Kui Riigikogu fraktsioon ei ole esitanud asendusliikme kandidaati käesolevas lõikes nimetatud tähtajaks ja viisil, jäetakse asendusliige nõukogusse nimetamata. Kui Eesti Panga Nõukogu esimees ei ole esitanud asendusliikme kandidaati käesolevas lõikes nimetatud tähtajaks ja viisil või kui kandidaat ei leia Riigikogu enamuse toetust, nimetab valdkonna asjatundjast nõukogu liikmele asendusliikme Riigikogu rahanduskomisjoni ettepanekul.
[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(8) Asendusliikme volitused lõpevad käesoleva seaduse § 8 lõikes 5 sätestatud korras. Vabariigi Valitsuse liikmeks nimetatud või Eesti Panka tööle asunud Eesti Panga Nõukogu liikme asendusliikme volitused lõpevad ka Eesti Panga Nõukogu liikme tagasiastumisel Eesti Panga Nõukogu liikmelisust välistavast ametist.
[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(9) Eesti Panga Nõukogu liikme võib ametisse nimetada kuni kaheks järjestikuseks ametiajaks.
[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

(10) Eesti Panga Nõukogu esimehe volituste tähtaja lõppemisest kuni nõukogu uue esimehe volituste alguseni hoidub nõukogu vältimatu vajaduseta käesoleva seaduse § 9 lõike 2 punktides 2, 4, 5 ja 10 nimetatud otsuste tegemisest.
[RT I, 22.04.2020, 2- jõust. 02.05.2020]

§ 9. Eesti Panga Nõukogu pädevus

(1) Eesti Panga Nõukogu teostab järelevalvet Eesti Panga kogu tegevuse üle.

(2) Eesti Panga Nõukogu ainupädevusse kuulub:

1) [kehtetu -RT I 2003, 15, 88- jõust. 01.05.2004]

2) ettepaneku tegemine Vabariigi Presidendile Eesti Panga presidendi ametissenimetamiseks;

3) [kehtetu -RT I 2001, 59, 358- jõust. 01.01.2002]

4) Eesti Panga asepresidentide, Eesti Panga iseseisvate allasutuste ja esinduste juhtide ning siseauditi osakonna juhataja ametisse nimetamine ja vabastamine, samuti Finantsinspektsiooni nõukogu ja eelarvenõukogu liikmete nimetamine ja tagasikutsumine Eesti Panga presidendi ettepanekul;
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

5) Eesti Panga põhikirja, eelarvenõukogu põhikirja ning Eesti Panga iseseisvate allasutuste ja esinduste põhikirjade ning siseauditi osakonna põhimääruse kinnitamine;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

6) Eesti Panga eelarve täitmise järelevalve;

7) Eesti Panga siseaudiitorite nimetamine ja siseauditi tööplaani kinnitamine;

7¹) Eesti Panga sõltumatute audiitorite nimetamine käesoleva seaduse § 31 lõikes 1 sätestatud korras;

8) presidendi ettepanekul Eesti Panga aastaaruande kinnitamine;

9) otsuste tegemine uute euro müntide rahvusliku külje kujunduse ning meenemüntide nimiväärtuse ja kujunduse kohta Euroopa Liidu õigusaktidega sätestatud korras;

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

10) Eesti Panga iseseisvate allasutuste asutamise, reorganiseerimise ja likvideerimise otsustamine Eesti Panga presidendi ettepanekul;

11) Eesti Panga nimel Riigikogule esitatavate kirjalike ettepanekute ja muude dokumentide läbivaatamine ja heakskiitmine.

(2¹) Eesti Panga Nõukogu saab Eesti Panga presidendilt regulaarselt informatsiooni Eesti majanduse, rahapoliitika, finantssektori olukorra ja Eesti Panga eelarve täitmise kohta.

(3) Eesti Panga tegevust käsitlevate küsimuste lahendused vormistatakse Eesti Panga Nõukogu otsusena.

(4) Eesti Panga Nõukogu istungid toimuvad vastavalt vajadusele, ent mitte harvem kui kaheksa korda aastas.

(5) Eesti Panga Nõukogu istungid on kinnised, kui nõukogu esimees ei otsusta teisiti. Eesti Panga president ja asepresidendid võtavad nõukogu istungitest osa sõnaõigusega. Eesti Vabariigi valdkonna eest vastutav minister võib nõukogu istungitest osa võtta, arvestades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 130 sätestatud.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]